

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, srijeda 7. travnja 1915.

BR. 64. (294.)

Nakon nešto povlačenja austrijskih četa sa Cisne Rusi doživljuju na Karpatima osjetljive poraze.

U Francuskoj biva borba sve to življa. - Potonuće turskog krstaša.

Galicija, Karpati, Bukovina.

BEČ, 3 travnja. Službeno se saopćuje:

Na frontu u istočnim Beskidima od jučer u toku su borbe samo u gornjoj dolini Laborce i na visovima južno od Virave.

Nova namještena ruska pojačanja prisilili naše s obe strane Cisne i Berschya boreće se čete da se nešto povuku.

Napadaji na položaje sjeverno Usočkog klanca bili su krvavo odbiveni.

Sada je konstatirano, da su od ruskih sila, koje u zadnje doba bile pred Przemyslom, sve divizije na frontu Karpat.

U jugoistočnoj Galiciji ima samo artiljerijske borbe.

Pred našim položajima između Dnjestra i Pruta, nakon uspješnih borba dneva 1. ov. mj., vlada mir.

BEČ, 4 travnja. Službeno se saopćuje:

Na Karpatima borbe traju dalje na visovima s obe strane doline Laborca. Jedan naš jučer upriličeni protunapadaj na istočne visove potisnuo je neprijatelja, koji dosad žestoko napadao, iz više položaja.

I istočno od Virave bio je jači ruski napadaj odbiven.

U ovim jučerašnjim bojevima 2.020 Rusa bilo je zarobljeno.

Sjeverno od Usočkog klanca položaj je nepromijenjen. Ponovni ruski napadaj, nakon kratke borbe, izjalovio se je.

Na svim ostalim frontama nema nikakvih osobitih događaja

BEČ, 5 travnja. Službeno se saopćuje:

Na Karpatima, u dolini Laborce i s obe strane priključujućih se odsječaka, i dalje se vodi žestoka borba.

Na svim ostalim frontama ima mjestimice artiljerijske borbe; inače je mir.

Kod Uscie Biskupie, istočno od Zaleszcziki, pokušale su ojače neprijateljske sile da se dohvate južne obale Dnjestra, ali su, nakon višesatne borbe, bile potisnute, te je 1.400 Rusa bilo zarobljeno, a 7 pušanih strojeva zaplijenjeno.

BEČ, 6 travnja. Službeno se saopćuje danas u podne:

Borbe na Karpatima sve dalje se proširuju.

Na visovima istočno od do-

line Laborca njemačke i naše čete osvojiše jučer jake ruske položaje. Pri tome su 5.040 Rusa zarobili. U priključnim odsječcima više žestokih napadaja bilo je krvavo odbiveno uz velike gubitke po neprijatelja. Daljnjih 2.530 Rusa bilo je zarobljeno.

U jugoistočnoj Galiciji ruski noćni napadaj na visove sjeveroistočno Ottynie izjalovio se.

Pri pokušaju nasrtaja, koji je upriličio protivnik dne 4. ov. mj. jugoistočno Uscie Biskupie, na južnu obalu Dnjestera, dva ruska bataljuna pješadijske regimente cara Aleksandra bila su uništena.

U Rusiji.

BERLIN, 3 travnja. Službeno se saopćuje:

Na istočnome frontu nema ništa bitnog.

BERLIN, 4 travnja. Službeno se saopćuje:

Ruski napadaji u okolišu Augustova bili su odbiveni.

BERLIN, 5 travnja. Službeno se saopćuje:

Ruski napadaj na Mariampol bio je odbiven uz teške gubitke po neprijatelja.

Inače na čitavom istočnom frontu nije se ništa dogodilo.

BERLIN, 6 travnja. Službeno se saopćuje:

Ruski napadaji istočno i južno od Kalvarja, kao što i napadaji ruski istočno od Augustova, bijahu bez uspjeha.

Inače je položaj na Istoku nepromijenjen.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 3 travnja. Službeno se saopćuje:

Pokušaj Belgijanaca, da preosvoje njima dne 31. ožujka otet im samostanski dvorac, izjalovio se.

U šumi Priester izjalovio se francuski nasrtaj.

Francuski napadaj na visove kod Niederaspacha i južno od njega zapadno Milhausena bio je odbiven.

BERLIN, 4 travnja. Službeno se saopćuje:

Na konalu Ysera južno od Dixmuidae naše čete zaposjednuše mjesto

Driegrachten, koje su držali u svom posjedu Belgijanci.

Na zapadnoj obali, u šumi Priester više francuskih nasrtaja bilo je odbiveno.

BERLIN, 5 travnja. Službeno se saopćuje:

Belgijanci pokušali su, da prama mjestu Driegrachten, koje se od 3. ov. mj. nalazi u našem posjedu, dovuču pojačanja, ali su bili našom artiljerijskom vatrom natrag bačeni.

Jednako spriječila naša artiljerijska vatra francuske napadajne pokušaje u argonskoj šumi.

Ojači francuski napadaji na naše visovne položaje zapadno od Boureuilles (južno od Varennes) razbili su se o naše zapreke.

Francuski infanterijski nasrtaji zapadno Pont-a-Moussona nisu imali nikakva uspjeha. Naprotiv lagumanje u šumi Priester donijelo je nama dobitka na zemljištu.

BERLIN, 6 travnja. Službeno se saopćuje:

Francuzi su od jučer između Maase i Mosele osobito djelatni. Oni napadaju uporabom jakih sila i mnogobrojne artiljerije sjeveroistočno, istočno i jugoistočno od Verduna, kao što i kod Ailly, Apremont, Flirey i sjeverozapadno Pont-a-Moussona.

Napadaji sjeveroistočno i istočno od Verduna u našoj vatri nisu uopće mogli da se razviju. Napadaji jugoistočno Verduna bili su odbiveni.

Na istočnom okrajku visova Maase pošio je za rukom neprijatelju, da se domogne prelazno jednog malog dijela našeg najprednjeg jarka, ali je i odatle noću bio ponovno izbačen.

U okolišu Aillya i Apremonta boj je trajao preko noći, a bez ikakva uspjeha za protivnika.

U okolišu Flirey-a bilo je više francuskih napadaja odbiveno.

Zapadno od šume Priester izjalovio se jaki neprijateljski napadaj sjeverno ceste Flirey—Pont-a-Mousson.

Uatoč vrlo teškim gubitcima, koje je protivnik u ovim okršajima pretrpio, mora se, na temelju njegove ponovne podjelbe sila, podrazumijevati, da će on ovdje svoje napadaje nastaviti, pošto je uvidio, da su sva njegova nastojanja u Šampanji bila bez ikakva izgleda.

Pred Dardanelima.

GARIGRAD, 5 travnja. Glavni kvartir saopćuje:

Jedan od neprijateljskih lovaca mina, koji prekučer pokušali približiti se Dardanelskom tjesnacu, bio je vatrom granata potopljen.

Turski krstaš potonuo.

CARIGRAD, 5 travnja. Glavni kvartir saopćuje:

Turska flota potopila je prekučer kod Odese dva ruska parobroda, te njihovu posadu zarobila.

Za ove akcije krstaš „Medschidie“ udario je o minu te potonuo. Posada je bila spašena od otomanskih ratnih brodova.

„Medschidie“ sagradjen je bio god. 1903, te je imao 3.300 tona sadržine, 103 m. dug., 14 širok, 4-9 dubok, brzina 22 milje, a posada je brojila 300 ljudi.

Obustava „Hrvata“.

Odredba hrvatskoga bana, kojom se zabranjuje izlaženje glasila vrhovne uprave stranke prava za sve hrvatske zemlje, proizvela je duboki dojam u čitavoj našoj javnosti. Zabrana po sebi i njezino obrazloženje, državopravna načela što je „Hrvat“ bistro i nepokolebivo zastupao, široki slojevi hrvatskog puka komu je bio namijenjen — sve se to kao jednim mahom nametle čovječjem razboru u prosudjivanju banove mjere, poduzete nakon osam mjeseci ratnoga stanja proti listu, koji, shvaćajući dobro opće prilike, u obrani narodnih prava nije ipak prešao granice udarene tako škro novinstvu.

Banova naredba kaže, da je „Hrvat“, „svojim sadržajem ugrožavao državne interese“. Ti „državni interesi“ ne odnose se očito na monarhiju, ne odnose se na Hrvatsku, jer je baš „Hrvat“ ustajao odlučno na obranu hrvatskih zakonitih interesa; te se riječi odnose na magjarski šovinizam, podignut osobito ovo dana na čast visokog državnog interesa, odnose se na magjarsko nametanje svim nemagjarskim narodim u onoj poli monarhije.

Čudnovati su odnošaji koji tu vladaju. Magjarska gospoda imaju moć, da u Hrvatskoj otvaraju magjarske škole, čak i gimnaziju, u ovo po sve narode teško doba. Proti tomu ne smije nitko ni da pisne. U Pešti imadu moć, da ne daju vani ni suviše im količine žitja, a nitko proti tome ne smije da ustane. Našao se je doduše jedini bečki načelnik dr. Weisskirchner, koji je na veliko čudo cijele monarhije bar taj postupak žigosao. Magjarska štampa tjera agitaciju u šovinističkom smislu; istiže,

na dugo i široko brani umišljena prava; poriče, omalovažava prava i bivstvo drugih naroda; kritizira samu vojnu upravu načinom, koji se i ne može nazvati kritikom već napadajem. Proti svemu tome nitko ne smije ni da pisne. Peštanska štampa kroji buduće unutrašnje političke prilike i odnošaje u monarhiji; kroji sudbinu narodim i zemljam. Svi drugi moraju te samo slušati i čitati; nitko se ni na naj-bezumnije izjave i osnovne ne smije da osvrne, a kamo li da ih pobija i dokaže očitu nevaljanost, bezumnost i nepravdu.

„Hrvat“ je zabranjen, jer su go-spoda, ne po njegovu sadržaju, koji, podložan cenzuri, biva od iste zatumljen, nego po duhu otačbeničtva, otvorene i odvažne istine kojim je disao, sudili, da štetuje interesim njihovog državnog šovinizma. To smo htjeli osobito naglasiti.

Akcija njemačkih podmornica.

Nove podmornice.

Zadnjih dana njemačke podmornice pokazuju sve veću djelatnost. Englezke nove ne služu se u tome, da je od konca prošle sedmice nastupio preokret u ratu podmornica. Mora da su nastupile službu veće, brže i bolje oboružane njemačke podmornice.

„Mornig Post“ piše: Istodobno kad se primjetila neka življa djelatnost njemačkih podmornica postala su njihova sredstva djelovanja znatno veća. To proizlazi otale, što su pri uništenju parobroda „Vosges“ i „Falaba“ stupili u akciju i šrapnelski topovi. Za englezko parobrodarstvo znači to jedno znatno jako ugroženje. Dosad su podmornice morale pustiti da im umaknu brodovi, koji su plovili u priličnoj udaljenosti od njih. Sada pak mogu one da i na oveće daljine, čak do 3000 metara, otvore vatru na trgovačke brodove s izgledom na uspjeh. Žalibože postaje sada i izgled manji, da parobrodi nasrnu na podmornice. Ugroženje je pri tome veće, pošto brodovi moraju računati time, da primaknuvši se budu pogodjeni od topova podmornice i probušeni. Mi vidimo malo mogućnosti obrane, veli list. Jedino sredstvo je što moguće veće pojačanje izvidničke slube po englezkim torpednjačama.

Engleski gubitci.

Prama londonskim izvješćima, iznosi šteta, što su je Nijemci nanijeli engleskoj trgovačkoj mornarici počam od kolovoza svega 70 milijardi kruna za same brodove, a 107 milijardi kruna za rubu što je bila na potonulim brodovima.

Još dvije žrtve.

LONDON, 6. travnja. Mali engleski parobrod „Olive“ bio je torpediran između otoka Guernsey i Calais.

Ruska jedrenjača „Hermes“ bila torpedirana u visini otoka Wight. Posade obih brodova bile su spašene.

Pitanje kruha.

Govor bečkog načelnika.

U godišnjem skupštini političkog društva „Eintracht“ u Beču držao je načelnik dr. Weisskirchner govor o komunalnim pitanjima u kojem je među inim rekao:

Osnove vlastit trojnog sporazuma idu zatim, da gospodarskom pobjedom nad nama iznuđe mir. Obje carevine srednje Evrope mogu se pripodobiti opsjednutoj tvrđavi. Mi smo sa sviju strana okruženi neprijateljima, a što se govore neutralnih susjeda, radije neću da tičim. Ali što je dužnost stanovnika jedne tvrđave? Ponajprije da se kane svake svadje u tvrđavi i kako teško će to možda biti mnogomu mojemu stranačkom prijatelju, ja kao načelnik i zapovjednik tvrđave Beča moram, da uporno zahtijevam da se u ovim teškim vremenima poštuje stranački kućni mir. Druga je dužnost okolnostima, kada naša braća i sinovi vani u strajaljkim okopima leže i noću se bore u snijegu pokriliti Karpatima, zar i moji dragi Bečani ne bi također htjeli doprinijeti jednu ratnu žrtvu? Mi ne čemo od gladi umrijeti, ali moramo tako gospodariti, da do budućeg žetve možemo izdržati. Mogu mirne duše kazati, da je općinska uprava učinila sve, što je stajalo u njejoj moći.

Predviđajući što će doći, ja sam već u kolovozu počeo sa kupnjama brašna za opskrbu, te smo već u mjesecu kolovozu kupili za dva milijuna kruna brašna; na svemu smo izdali preko 15 milijuna za zaključke glade životnih namirnica. Da nisam mogao rade zaključke do sada realizirati, nije moja krivnja, već u držanju neutralnih susjeda. Zaključili smo u Rumunjskoj više hiljada vagona žita, ali još nisam dobio ni jedan vagon. Rumunji su doduše uzeli naš novac, ali žito su za sada pridržali u zemlji. Još ću vam navesti drugi primjer o poteškoćama kojima se općina imala boriti. Ja sam u Rumunjskoj kupio uz povoljne cijene 200 vagona graha, no nisam ga mogao dobiti radi nestajanja vagona. Sada je Rumunjska uvela za svaki vagon graha izovnu pristojbu od 300 franka u zlatu, što za naših 200 vagona iznaša 600.000 franka u zlatu. Kupio sam još u rujnu u Sjevernoj Americi pšenice, Ladju je pratila sreća i došla je u luku od Genue, a da ju nisu zadržali. Italija je ali uskratila provoz i za Beč određeno žito moralo se prodati u Genui. Bečka je općina kod toga zadržala 4 lire po metričkoj centi, nu općina ne pravi diferencijalne poslove, već mi trebamo žita i brašna.

Ali i u Ugarskoj kupljeno brašno nije općina do sada dobila. Mi vodimo, barem držimo tako, zajednički rat i sada je došlo vrijeme, kad bi nam Magjarska morala od svojih zalih nešto dati, jer i u mirno vrijeme smo, što se tiče opskrbe žita i brašna, upućeni na Ugarsku. Ta zar za cijene tako loše? Bečka općina još je imala Boga, mogla zaplijeniti staru kukuruzu po 24 krune po metričkoj centi; od toga živimo sada neko vrijeme. A znadete li kakove nam ponude šalju sada iz Ugarske? 46 kruna! A to je pitanje, koje se bečkog pučanstva najviše tiče. Ugarska mora nam prepuštiti svoj suvišak i to u cijenu, koja se među bratskim državama može smatrati pristojna. Ako do toga dođe, da nam Ugarska odstupi nužnu količinu svojih zalih, onda smo, po mom mišljenju, riješeni svake brige.

Dalje je dr. Weisskirchner govorio o krušnoj karti, o ekonomiziranju sa brašnom te je svoj govor zaključio ovim riječima: Ja molim svaki dan dragoga Boga, da bi ratni prometni zavod za žito tako funkcionirao, da bi ja dobio nužno brašno. Do da nisam ja pobrinuo i da nisam onog kritičnog ponedjeljka izašao sa tajnim zalihama brašna općine. Beč bi nu došao u vanredno neugodni položaj. Nu razumijemo je, da će se i zalihne općine jedanput iscrpiti i ja sam upozorio ministra predsjednika na njegovu odgovornost, i da nato računam, da ću naknadu potrošenih zalih brašna pravodobno dobiti. I još danas računam nato, da će grad Beč nužne zalihne primiti. Izjavljam, da prema izvještajima krušna karta u Berlinu bez upadice je provedena, pa držim, da će Bečljive ulagati baš u to svoj ponus, da ne će za Berlinom zaostati jer i mi moramo biti tako dobri državni građani kao i Berlinčani, i moramo dokazati, da želimo uzdržati do dobrog svršetka. Želim pokazati našim vojnicima na ratištu, da i kod nas imade junačkog smisla i pozitivno-

vnosti, da nismo nevrijedni naših otaca, koji su prije 100 godina morali ovo tlo braniti. Ljubav k rodjenoj grudi mora nas uzdići i oduševiti i ne smijemo dozvoliti da Engleska triumfiru i kaže: Ja sam izglednija Njemačka i Austro-Ugarsku.

Odgovor Tisze.

Grof Tisza, u odgovoru, požalio je način i sadržaj govora bečkog načelnika, a nadodao je, da će Ugarska dati Austriji svoj suvišak brašna.

PONOVNO PRIZNANJE GARANTIRA.

Nekidan je general Borojević unosio junačka djela hrvatskih četa, a sada evo vrhovnog zapovjednika maršala nadvojvode Fridrika da ponovno uzveliča hrabrost Hrvata. Dnevna vojna zapovjed nadvojvode glasi:

Čete vojske generala konjanštva Pflanzera za ljutih su bojeva od 16. do 18. ožujka krvavo suzbile nastavljene žestoke navale pretežitih neprijateljskih sila, zadavši neprijatelju najteže gubitke, te svojim srčanin, nepokoleblivim ustrajanjem podale novi dokaz svoje junaštva. Naročito ističe zapovjedništvo ove vojske divnu hrabrost ces. i kr. varaždinske pješake pukovnije baruna Giesla br. 16, kr. ug. zagrebačke domobranske pješake pukovnije broj 25, a nada sve junačva ces. i kr. Danklove pješake pukovnije br. 53. Ova dična pukovnija, vjerna svojim slavim tradicijama, nenadkljivim je junaštvom jednako kao i u krvavim bojevima u Srbiji te u boju o Tysmenicu od 21. i 22. veljače, i dne 16. i 17. ožujka na visinama Tarnovica-polina suzbila sve navale pretežitih neprijatelja, te time pružila svim četama sjajni primjer ustrajnosti i dičnog junaštva.

Osobitim mi je zadovoljstvom i najvećom radošću, da slavno držanje ovih četa čitavoj vojsci stavim do znanja.

Nalažem, da zapovjednici pojedinih vojnih skupina, svim svojim podvodjama i svima njima podčinjenim četama c. i kr. vojske i s nama usko svezanog njemačkog vojski, posebice pako c. i kr. pješakim pukovnijama broj 16 i 53, kao i kr. ug. hrv. domobranskoj pješakoj pukovnijii br. 25 ponovno izraze svoju zahvalu i moje potpuno pri nanje uz dodatak, da pojedno obavijestam o tome Njegovu Veličanstvo našega previšnjega ratnoga gospodara.

Ova zapovijed ima se odmah općenito momčadi u njezinom materinim jeziku proglasiti.

Feldmaršal nadvojvoda Fridrik.

Kinez u koncu rata.

Pekinske novine „Kingpač“ t. j. „Glavni grad“, donose iz pera Liang Čičiana, koji je imao veliki upliv u revoluciju god. 1912. proroštvo čira u stihovima. Liang Čičian veli: Za nedekučive neskebe događaje nastaje svakih deset godina maia, a svakih sto godina velika promjena. To je istina. I sada, kada zvona zovne zadnji sat godine 1914., napunja se zrak bojom vikom. Polovica svijeta, najljepša i najvilištenstva, pretvorena je u jedno veliko bojno polje i rijeke teku okrvavljene. Stranšnje i nesretne godine nije nikad bilo, nego što je g. 1914.

Svrnimo naš pogled na prošlost za sto godina natrag: God. 1814. marširali su svi saveznici, pošto je skršena Napoleonova vojska pred Moskvom, na Pariz i zauzeli ga. Iste se je godine morao Napoleon odrediti pristojlata. Okrenimo se još dalje natrag za dvije stotine godina do 1714. Na sjeveru je bio sjevero-evropejski rat, u kojem se su Rusija i Švedska borile za prevlast. U tom velikom sukobu učestvovali su narodi Rusije, Švedske, Danske, Finske i Turske. Na jugu je bio južno-evropejski rat, u kojem su se veleliste Franciska, Pruska, Austrija, Nizozemska i En leska otimale za nashljedstvo na španjolsko pristojlata. Ove su godine bili sklopljeni ugovori u Rastattu i Badenu. Rezultat toga bilo je ojačanje Pruske i Rusije, a osim toga je tada počela borba između Rusije i Turske, koja je bila povod i današnjoj svadji. Prije stotina godina dobile su granice u Evropi po prilici ono lice, koje danas imadu.

Kako da pojmnimo zakone naravi? Promatrjamo stvari sasna sa kineskog gledišta. Godina 1914. bila je godina neba Čiajin i Tsingtau je bilo zapleten u rat. Deset godina prije bila je godina neba Čiašćin i dogodio se je rusko-japanski rat. Čišćet deset godina prije g. 1894. bio je kinesko-japanski rat za posjed Koreje, dalnjih deset godina natrag, god. 1884. borila se je Franciska i Kina za Anam. — Svaki deset go-

dina imali smo događaj, koji se je povraćao sa redovitim kretom sunca i mjeseca, koji se ne mogu varati. Kada je godina 1914. prošla, onda nisam znao, hoću li plakati ili pjevati. Kao što sve godine, tako utonu i 1914. u novoj 1915. Prije sto godina, g. 1815., bio je bečki kongres, prije deset godina, g. 1905., bio je mirovna konferencija u Portsmouthu, prije dvadeset godina, g. 1895., bio je ugovor Simonosekin.

Zar se to ne čini, da su sve godine, koje svršavaju sa 4, ratne godine, a one, koje svršavaju sa 5, da nastaje mir? Dakle prije nego svršii godina 1915., vidjet će se svjetlo mira nad deset hiljada ratnih vatara i plamena.

KRONIKA.

„Narodnim Novinama“ javlja njihov posebni ratni dopisnik dne 3 travnja iz stana ratnih dopisnika:

Rusi u najnovije vrijeme idu za dvojakim ciljem: oni žele potisnuti čvrsto utvrđene, uznapredovalu sredinu naše karpatske fronte i natrag osvojiti Bukovinuu. U potonju svrhu pripravili su znatne sile, oko dvije pješake i tri konjančke divizije. Pravi divji izpad protiv naših pozicija na granici Besarabije, između Pruta i Dnjestra, slomio se 1. travnja uz znatne gubitke.

Obsegom bojnog područja i jakošću sila mnogo su važnije neumorne navale, što ih Rusi već nekoliko dana poduzimaju protiv dijelova naše karpatske fronte kod užočkog i lupovskog klanca, pošto su im se uz velike gubitke izjalovili svi pokuši da produke naše redove u uvall Dukle. Umjesto tvrdo-kornih borba mora se ovdje do odluke u potrebili taktika izmorivanja. Povačenje u stražnje pozicije, kao i razjepkanje odpora u čitav niz djelomičnih odpora, ovdje će u svojoj sumi, iako uz neki gubitak prostora, s tim slijedi neprijateljsku navalnu silu. S tim skopčani gubitak prostora ne može biti predmetom zabrinutosti. Karpati su u onom dijelu tako široki i po poziciji tako povoljni, da se slom ruske ofenzive može s najvećim pouzdanjem očekivati, iako vijesti o zadnjim bojevima iziđu, da su Rusi svoje velike gubitke u dosadašnjim tvrdim i ogorčenim bojevima novim pojačanjima, kao i četama, što su posjedale Przemysl, djelomice nadoknadili.

„Rusko Slovo“ javlja, da Nijemci žestoko nastavljaju bombardovanje tvrđave Osovice. Osovice je prva ruska tvrđava, koju Nijemci bombardiraju topovima od 12 palaca i mužarima od 42 centimetra.

Novom zapovjedniku Dardanelskog brodovlja naredjeno je, da potuzme nov napadaj na Dardanele, bez obzira na vrijeme.

Japanci su poslali u Mandžuriju 17. diviziju. S obe strane ratno razpoloženje je veliko. U Japanu opaža se sve veće nezadovoljstvo s Engleskom, Japan se jedino obazire na Ameriku, te se 8. travnja, kada ističe Kini izručeni ultimatum, napeto izčekuje.

„Banco di Roma“ izgubio je prošle godine 53 i po milijuna lira te je dionička glavnica snižena od 200 na 150 milijuna.

Gospodarstvo.

Cijene mineralnog ulja.

Na tržištima je promet mineralnih ulja dosta malen. Ko je mogao, opskrbio se za vremena sa dovoljnom količinom, a onih, koji sada trebaju ulja, nema puno, jer se sve više sustežu radi silno visokih cijena. Cijene uslijed sve manje zalihne neprestano rast i, te su već dosegle neverojatnu visinu. Tako se n. pr. traži za sirovo ulje već 70 K po 100 kg, a ni uz tu cijenu nije moguće puno dobiti. Ulje, koje se je upotrebljavalo protiv prašine, te je prije notiralo oko 24 do 25 K, danas se prodaje uz cijenu od 140 K, ulje za mazanje osovina, koje se prije nije skuplje prodavalo od 25 do 28 K, sada se prodaje po 110 K. Cilindarskog ulja za pregrijanu paru nije moguće nikako dobiti, dočim domaća loše cilindarskog ulje notira 280 K, strojevo ulje prodaje se po 130 do 180 K, već prema kvaliteti. Ako će biti i nadalje nemoguće dobiti ulja, cijene će još više rasti. Čini se, da nade uvoza iz Rumunjske, kao i uporaba jednog vreća u okolici osvojene Kolomeje nisu bile opravdane, jer se ne opaža na tržištu nikakvo olakšanje.

Lihvarjenje u prodaji šećera.

Nazad malo dana bila je sa strane zastupnika austrijskih rafinerija cukra podana obavezna izjava, da će ove zadnje staviti trgovcima i potrošnicima na raspolaganje količike potrošnog šećera za potricke tuzemske potrebe do nove sezone (1. rujna 1915), a to uz sadašnje nepromijenjene cijene.

Takovom je obavezom preuzetom od šećerne industrije zajamčena do nove sezone nepromjenljivost cijena živeža potrebita za pučanstvo.

U općem je interesu, da nepromjenljivost, na taj način polučena, ne bude na štetu pučanstva osujećena sa strane velikih i malih trgovaca neopravdanim povišenjem cijena.

Kao oslonac za pitanje, da li su primjerenje cijene zatražene od pojedinih velikih ili malih trgovaca, ima da služi okolnost, da su cijene šećera bile povišene od 1. lipnja 1914 do danas ukupno za 4½ K, za quintal ili 4¼ para za Kg.

Povišenje cijena, koje bi znatno prekoračilo tu mjeru u veltrovinu ili u namaljenoj prodaji, prama cijinama koje su se zahtjevale u lipnju 1914., ne bi se moglo smatrati opravdanim prama sadašnjim prilikama, te bi se imalo postupati radi lihvarjenja sa cijinama u smislu carske Naredbe 1. kolovoza 1914 l. d. z. 194.

Domaće vijesti.

Promjene na vladi u Bosni. Kako „Sarajevski List“ saznanje, Njegovo Veličanstvo je imenovalo zamjenika zemaljskoga poglavara dra Nikolu Mandića pravim tajnim savjetnikom, povjerivši mu predsjedništvo b.-h. računarske komore, dočim je Julije pl. Rohonyi uz Previšeje priznanje za zaslužno službovanje na svoju molbu premješten u trajno stanje mira. Nadalje je Njegovo Veličanstvo imenovalo državnog tajnika u kr. hrvatskom ministarstvu Dragutina Unkelhauera pravim tajnim savjetnikom i zamjenikom zemaljskoga poglavara za Bosnu i Hercegovinu, a vladinog savjetnika i šefa prezidijalnoga ureda Karla baruna Collasa dvostrukim savjetnikom, kojemu je č. i kr. ministarstvo zajedničkih financija povjerilo upravu prvoga odjeljenja zemaljske vlade. Šefom prezidijalnoga ureda je imenovan dr. Henrik Starci.

Novi zamjenik zemaljskog poglavice je Huvat, te je iza Crnjaga vodio poslove Hrvatske i ponio se sasna pristojno.

Odgoda nastupa pučkih ustaša 1896. Po nalogu c. k. Ministarstva za zemaljsku obranu, imaju se obvezanici narodnog ustanka rođeni godine 1896, prikazati čneva 15 svibnja 1915., a ne čneva 15 travnja 1915., kako je to naznačeno u njihovim listovima za legitimaciju.

Za one obvezanike narodnog ustanka rođene 1896., koji su bili pregledani u Dalmaciji, a ne pripadaju općinama ove pokrajine, ostaje na snazi pti rok prikazivanja, t. j. 15 travnja.

Za poboljšanje stanja rekonvalescenata. Odjel rekonvalescenata domobranske pješake pukovnije br. 37. javlja nama da je, u svrhu poboljšanja stanja rekonvalescenata, primio sljedeće molbare:

Župski Ured Muć Donji K 5, Župski Ured Blato Katuni K 11, Općinski Vijeće Korčula K 100, Mjesni seoski odbor u Marini kod Trogira K 4681, Općina Pučišće K 20, Župa Dol kod Starigrada K 9,50, Župa Rožat-Rijeda D. preko častnog oca Brahinovića K 132,40, Odbor „Crvenog Križa“ Metković K 137, Odbor C. K. Schutzkorpa Dubrovnik, ostatak svote sakupljene u svrhu svečanog dočeka i pogošćenja rekonvalescenata, prigodom njihovog dolaska u Gruž K 500.

Don Niko Zlovečera, župnik u Grizu i Domb. Dušobrižnik 200 raznih knjiga, 4 razne igre, te rublja.

C. K. Kotar. Poglavarstvo Dubrovnik: Šest sanduka raznih knjiga, 600 olovača, 200 pera, pisaček papira, vojnih, dopisnica, tablica, te 2 sanduka rublja.

Fra Ivan Ivičić, župnik u Metkoviću, dva sanduka rublja i posteljine, štapova, štake te jedan aparat za noge.

Ženska Preparandija u Dubrovniku, 64 komaga vunenog rublja, 383 razne knjige 144 vojne dopisnice, 162 olovke, 34 pera, 18 držala, 6 paketa papira za pisma, 14 notesa, 1 domino, jednu zastavu „Crvenog Križa“.

Plemenitim darovateljima odjel izrazuje toplu zahvalu C. i K. Vojničkog Zapovjedništva u Mostaru, kao i svoju u ime njegovoj skrbi povjerenim vojnika.

† Vieko Jakić Petrov, iz Podgorice primamo, da je dne 22. ožujka smrt pokosila u bolnici Crvenog Krsta u Požezi Viska Jakića Petrova, njihovog mještanina, koji je bio nastanjen u Vignju na Pelješcu. Vječni mir njegovoj duši!

Poštanske vijesti. Pripušteni su privatni paketi za one dijelove Galicije ograničene od zadnje sjeverne željezničke pruge do Bochnia i na istoku od željezničke pruge Bochnia Limanova, Neustandec, Picanicna. Paketi iz ovih mjesta osim Krakova su zabranjeni.

Grad i okolica.

Z upošt presv. konteradmiralu Hugu Zaccaria, c. i k. okružnom zapovjedniku, u povodu njegova imendana dneva 5. ov. mj., „Šibenska Glazba“ odsvirala je na uskrsni ponedjeljak birani program, koji je pobrao općenito priznanje također i sa svoje izvedbe, a pod ravnanjem g. I. Žepine.

Na samo godovno presvijetli svečar primio je mnogobrojne čestitke. U ime općine čestitao mu je upravitelj gosp. Luger zahvaljujuć mu na ljubavi iskazanoj prama ovome gradu.

Stoila Bazilika u Velikoj Sednici i o Uskrsu pružala je ljetoš, uz duševnu, nabožnu hranu, i umjetnički užitak. Mješovit zbor realne gimnazije, pod vršnim ravnanjem maestra g. P. Zuliani, trsio se je, bravarožno, da uzveliča velebne one cerimonije.

Presvijetli biskup obavio je sve obrede, i ako još opterećen propovijedanjem u talijanskom jeziku. To što je talijanska propovijed izostala na Veliki Četvrtak večer, ima se pripisati nerazpoloženju presvijetloga. Na uskrsni ponedjeljak slijedila je zaključna talijanska propovijed, koja, kao i ostale, duboko se dojmila slušateljstva sa spremne, revnosti i klasičnosti jezične.

Na Mali Uskrs bit će zaključena propovijed na hrvatskom jeziku a držat će je vlč. Don R. Pijan.

Za udove i sirote u ratu poginulih vojnika. Na mjestnom ck. Poreznom uredu sakupljena je od obitelji, koje primaju podpore za pozvane vojnike, kroz mjesec vjeljuču i ožujak svota od K 1514,89, koja bi od gosp. prijarnika Antuna Lučeva predana odboru, koji upravlja sa pripomoćom zakladom za udove i sirote u ratu poginulih vojnika i potrebne inavale sudbenog kotara Šibenskog.

Dobrotvorna akcija na korist naših ratnika i njihovih obitelji uspješno se nastavlja. Odbor najtoplje zahvaljuje gosp. prijarniku Lučevu na njegovom ustrajnom nastojanju oko sabiranja, kao također svim pripomoćnicim.

Zastava turske carevine upotrebljava se u patriotskim izkazivanju sve više, kao zastava države saveznice naše monarhije.

† Ante Cosolo, opće poštovani građanin, vlastnik brijačkog salona, preminuo je na uskrsni ponedjeljak nakon duge i teške bolesti. Vječni mu pokoj, a uciviljenoj obitelji i rodbini naše saučestje!

Promjene na župama. U Zaton dolazi kao upravitelj župe Don Alfons Peršić. Don Čiril Pelečić odlazi iz Kaprija na župu u Ljubitovici.

Novačenje. Jučer je počelo novačenje obvezanika pučkog ustanka, rođenih god. 1877.—1873. Uzeto ih je preko 50 po sto.

Vjenčanje. Družestna gđica grofnjica Tereza pl. Vidović vjenčala se dne 5. ov. mj. sa kapetanom g. Viktorom Missoni. Sretno!

Brašno u pekarnama. Kotarsko Poglavarstvo upozoruje, da će postupati protiv svim onim pekarnama, koji budu pekli pšenično ili raženo brašno bez ikakve mješavine.

Preminuli. Nočas je ovdje preminuo Josip Lukanović, u 27. godini života.

U Skradnju je preminuo Sava Dragišić, trgovac i posjednik, u 54. godini.

Počivali u miru!

Nadjenje. C. k. financijski stražar Jovan Kravica našao je jednu listnicu i u njoj nešto novaca. Tko ju izgubio, neka se prijavi občinskom redarstvenom povjereniku.

Kuća u sredini grada

na dva poda, sa električnom svjetlošću i vodom, i sa tri konobe, prodaje se. Pripuat se u uredničtvu lista.